

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ח' תמוז תשע"ט | דף היומי בבלי: ערכין כה.

דף היומי בהלכה: מסעיף י' עד סעיף ט"ז.

מוסר: חפץ חיים כלל ט' אות ה' עד אות ז'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

היתה לי שכנה גויה שעסקה ב... כישוף! | מי יינצל מהמלחמה האחרונה? | "למדתי
מה עושה את ההבדל בין אירוע יפה לאירוע יוצא דופן" | 1676

הרגעים המיוחדים במשפחת 'דרשו'

למדתי שההבדל בין אירוע יפה לאירוע יוצא דופן, זה הבדל
של עשרה אחוזים. הרי כולם כמעט בכל אירוע עושים
אותו דבר, מה עושה את ההבדל בין אירוע יפה לאירוע
יוצא דופן? תוספת של תשומת לב, בעוד עשרה אחוזים

הרב שמעון דייטש, רכז פעילויות ומנהל פרויקטים ב'דרשו',

מספר מה הם חמשת הדברים שמהם הוא הכי התפעל במסגרת עבודתו בארגון

במשנה ברורה של 'דרשו', כשהוא משבח את העריכה המיוחדת
של ה'ביאורים ומוספים'.

הזמנו את הרבי לאירוע בירושלים, והוא השיב שהוא יעשה
השתדלות גדולה מאוד, ואכן על אף שהוא היה מאוד חלוש
באותה התקופה, הטריח את עצמו לירושלים עם השטריימל,
כשמיד אחרי האירוע הוא מיהר לחזור לבית שמש לשמחת
החתונה בבית גיסו הגה"צ רבי נפתלי צבי ראטענבערג אבדק"ק
קוסון - בית שמש.

כך גם ראינו אצל כ"ק מרן אדמו"ר מרחמסטריוקא שליט"א,
איך שהוא שמח כל כך על ההזמנה, ואף מיהר להציע שנערוך
את האירוע בביתו אם עדיין אין לנו מקום אחר, כפי שאכן היה
לבסוף.

2. חברי קנין ש"ס!

זה באמת אחד הדברים המרגשים ביותר שיצא לי לראות
בימי חיי. אברכים ברי אוריי, שנבחרים על הש"ס כולו! שמעתי
על התוכנית עוד לפני שנכנסתי לעבוד ב'דרשו', אבל כשהגעתי
לכאן נחשפתי למספרים. זה פשוט מדהים. בבית הכנסת בו אני

אחד מחברי הצוות הנמרצים והפעילים ב'דרשו', הוא הרב
שמעון דייטש. בשיחה עם 'הפותח' הוא מספר על חמשת הדברים
שמהם הוא הכי התפעל במסגרת עבודתו בארגון.

1. הזכות לבקר בבתיים של גדולי האדמו"רים.

במסגרת עבודתי בארגון זכיתי להצטרף למשלחות שהגיעו
לבתי האדמו"רים, להזמין אותם שיפארו בנוכחותם של אירועי
הסיום של חלק ג' של המשנה ברורה, בתוכנית הלימוד 'דף היומי
בהלכה'.

זה היה מדהים. כל אחד מהאדמו"רים שהגענו לביתו, יצא
מגדרו לשמע שמו של ארגון 'דרשו'. הם מיד הביעו נכונות להגיע
לכל מקום שבו יתקיים האירוע, בשמחה, בהתלהבות, מתוך
הערכה עצומה למפעלותיו הכבירים של הארגון.

זכור לי במיוחד הביקור במעונו של כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות
אברהם יצחק, שבאותה העת שהה בבית שמש למשך תקופה
לצורך מנוחה. הוא רק שמע 'דרשו', ומיד החווה באצבעו על
המשנה ברורה במהדורת 'דרשו' שהיה מונח על שלחנו, והדגיש
באוזנינו שהוא מקפיד ללמוד מדי יום את 'הדף היומי בהלכה'

לראות את הפעילות הזאת, זה דבר מרגש. הארגון משקיע המון מאמצים, מאתרים בחורים עם פוטנציאל, מצמידים להם חונך ומקדמים אותם לפסגות חדשות עד שהם עולים על דרך המלך, עד נישואיהם בשעטו"מ, ולפעמים גם לאחר החתונה.

ההשקעה היא טוטאלית. מנהלי המחלקה מעורים בפרטי הפרטים, כשצריך יושבים בעצמם לשיחות נפש עם הבחורים, מחזקים את רוחם ומעודדים אותם להמשיך ולהתאמץ להצליח בלימוד, ובאמת רואים תוצאות יוצאות דופן.

לא בחינם כל המשגיחים וראשי הישיבות החסידיות כל כך מעריכים את פעילות הארגון, ושמחים לכל הצעה שלנו. אנחנו נמצאים כמעט בכל ישיבה חסידית בירושלים, ועוד היד נטויה בעזרת ה'.

5. המהפכה האדירה של 'הדף היומי בהלכה'.

זה אולי נדוש קצת לדבר על זה, וברור שכל מי שעובד ב'דרשו' מתפעל ומתרגש מהמספרים המדהימים, אבל בכל זאת אני לא יכול לדלג על החלק הזה. המהפכה של 'הדף היומי בהלכה' היא פשוט אדירה. היא חובקת עולם! בכל מקום שבו יש יהודים שומרי תורה ומצוות, יש שיעור בדף היומי בהלכה. זה מדהים!! מספר הנבחרים עולה בהתמדה, מספר השיעורים גדל בקצב מואץ.

יצא לי, לא פעם ולא פעמיים, לבקר במוקדי מבחן של 'דרשו', וכן בשיעורי 'הדף היומי בהלכה'. בכל פעם אני מתרגש מחדש לראות את ההיענות הנרחבת של הציבור לרעיון הזה של 'הדף היומי בהלכה'. אנשים צמאים ללימוד עוד ועוד הלכה, וכל אחד שמצטרף ללימוד הזה מביא איתו בהמשך גם חברים ובני משפחה נוספים.

המהפכה הזאת הגיעה לכל העולם, וב'דרשו' יודעים שהיא עדיין בתחילת הדרך היחסית, כי היעד הוא להגיע לא רק לכל מקום, אלא לכל יהודי, שלא יהיה אדם שאין לו לימוד קבוע של הלכה מדי יום. אנחנו נמצאים כאן, ומשקיעים את כל כוחותינו כדי להשלים את המהפכה האדירה הזאת בעזרת ה'.

מתפלל, בית המדרש של חסידי קרלין סטולין בביתר עילית, יש כמה וכמה אברכים שנבחרים במסגרת התוכנית הזאת. מאז שהתוודעתי להיקף העצום של התוכנית ושל מספרי הדפים שהם נבחרים, אני מסתכל עליהם בהערכה גדולה הרבה יותר.

3. היכולת לרדת לפרטים הקטנים.

אחד הדברים שלמדתי ביתר שאת במסגרת עבודתי ב'דרשו', זה לרדת לפרטים הקטנים. מנכ"ל הארגון אמר לי פעם שההבדל בין אירוע יפה לאירוע יוצא דופן, זה הבדל של עשרה אחוזים. הרי כולם מביאים בכל אירוע כיבוד, לחמניות, סלטים, מנה ראשונה ומנה שניה. מה עושה את ההבדל בין אירוע יפה לאירוע יוצא דופן? תוספת של תשומת לב, בעוד עשרה אחוזים, באוכל, בתצוגה, ובפרטים השונים.. עשרת האחוזים האלה עושים את ההבדל בין משהו סטנדרטי למשהו ייחודי ויוצא דופן.

ב'דרשו' מיישמים את המשנה הזאת בכל דבר. באירועים ההמוניים ובעבודה השוטפת במשרד. תמיד משקיעים בפרטים הקטנים, מוסיפים עוד עשרה אחוזים, ולכן הארגון הזה מצליח כל כך.

למדתי מזה גם לחיים הפרטיים שלי, בכל דבר שאני עושה כיום, אני משתדל להוסיף עוד עשרה אחוזים של השקעה, וב"ה התוצאות לא מאכזבות.

4. ההשקעה האדירה בבחורים בישיבות החסידיות במסגרת פעילות 'מוקד הישיבה'.

הפעילות של 'מוקד הישיבה' ענפה. היא כוללת מענה טלפוני לבחורים שנתקלים בבעיות שונות בחיי הישיבה, כמו כן מופעל מוקד 'גישמאק בלימוד' שמסייע לבחורים למצוא הנאה בלימודם, ובנוסף פעיל במסגרת זו פרויקט חונכים רחב ממדים במסגרתו פרושים חונכים של 'אחינו' כמעט בכל הישיבות החסידיות, וגם בישיבות אחרות.

על דא ועל הא

"כששמעתי את סיפורו המעניין של ידידי המוהל, נפל לי פתאום האסימון: הלכות עירובין זה דבר חי ונושם, שנוגע לנו ישירות ממש, לא פחות מהלכות שבת, ציצית, בשר וחלב או ברכת הפירות"

המוהל שעשה 'עירוב תחומין' באמצע כביש 35 כדי שיוכל למול תינוק בעתו ובזמנו

נכון, כמובן היו לי ידיעות כלשהן באיזו פינה במוח על תחום שבת, אלפיים אמה, ועוד כמה מושגים דומים. ידעתי שיש 'ועד העירוב', ואפילו הייתי מקבל תזכורת לכך בערך אחת לשנה, בקיץ, כשנסעתי לשבת למושב, וביציאה מהמושב תמיד ראיתי שלט גדול: "עד כאן תחום שבת"...

מנחם הלוי

עד לא מזמן, לפני שהצטרפתי לשיעור ב'דף היומי בהלכה' במסגרת 'דרשו', שם אוחזים עכשיו במשנ"ב חלק ד' בהלכות עירובין ותחום שבת, הייתי בטוח שכל ההלכות האלו נהגו רק בזמן שבית המקדש היה קיים...

לבנו בשבת הקרובה. לשאלתי היכן תיערך הברית, ענה לי האב כי הברית תיערך ביישוב 'שדה משה', בין קרית גת לקיבוץ לכיש, מרחק הליכה של שלוש שעות (!!!).

"התחלתי מיד בבירור לגבי תחום שבת, ואני מוצא את עצמי לומד הלכות עירובין ודיני תחום שבת, הלכות הוצאה מרשות לרשות, חישובי מרחקים וכו'. תוך כדי כך אני מצלצל למרא דאתרא הג"ר משה הבלין שליט"א, על מנת לברר עד היכן תחום שבת בעירונו, והרב שליט"א קישר אותי להרב משה ברלין שליט"א מהמרכז לעירובין בארה"ק.

"שליחי המרכז בדקו באמצעים טכנולוגיים עד היכן תחום שבת באזור קרית גת לכיוון בית שמש, ואז גילו כי השכונה החדשה שנבנתה לא מזמן - 'כרמי גת', מקרבת אותנו ומביאה את גבול אלפיים אמה - תחום שבת, ממש עד הכניסה למושב 'שדה משה'. "אלא שכאן נתקלתי בבעיה נוספת. המושב לעת עתה ללא עירוב כלל, וא"כ אסור להמשיך ללכת בתוך המושב עד בית הכנסת שבו מתקיימת הברית. וכך, בהוראת המרכז לעירובין ורב העיר שליט"א, הוצרכתי להניח 'עירוב תחומין' ביום שישי בצהריים (שיעור מזון לשלש סעודות) באמצע כביש 35 כדי להאריך את תחום ההליכה המותר בשבת (כמובן, זה לא התיר לי לטלטל בתוך היישוב, אלא רק להמשיך בדרך).

"הסיפור הזה גרם קידוש השם, במיוחד בקיבוץ שחלק מחבריו עדיין אינם שומרי מצוות באופן מלא לעת עתה, בהווכחם במאמץ הגדול ובאנרגיה המרובה שמשקיעים על מנת שעוד יהודי יזכה להיכנס בבריתו של אברהם אבינו ע"ה בעיתו ובזמנו".

עד כאן הסיפור המרגש מפי ידידי הרב מצליח, וזו רק עוד דוגמא פשוטה לנחיצות לימוד הלכות תחום שבת.

אז רבותי, אל תהססו והצטרפו עוד היום לתוכנית 'דף היומי בהלכה' של הארגון העולמי להפצת תורה - 'דרשו' (שאגב, בתקופה זו גם באים מאד לקראת הנבחנים במגוון דרכים, בגלל הקושי שיש בלימוד הלכות סבוכות ובלתי מוכרות אלו). מניסיון, הטעם שמרגישים בלימוד הלכות חדשות ובלתי מוכרות, הוא טעם נדיר ומיוחד במינו...

בהצלחה.

כמו כן שמעתי פעם שבחו"ל עושים עסק גדול מעירובין ותחומין, ויש אפילו מחלוקות גדולות בין קהילות שם לגבי טיב העירוב והטלטול המותר בו. נו, שוין, הבנתי שזה מהמצוות התלויות בחוצה לארץ...

אני רוצה לקוות שרק אני בור ועם הארץ שכזה, וכל מי שקורא עכשיו שורות אלו מתפלא מעוצמת החור שהיה לי בהשכלה התורנית הבסיסית. אבל בסדר, אם לא לומדים - לא יודעים!...

ולכן, כאשר בהשראת ההתחדשות בלימוד התורה בחג השבועות שעבר עלינו לטובה, זכיתי להתחיל להשתתף כל יום בשיעור יומי קבוע ומתוק ב'דף היומי בהלכה' - פתאום גיליתי שהלכות עירובין זה דבר חי ונושם ונוגע לנו ישירות ממש, לא פחות מכל שאר הלכות שבת, ציצית, בשר וחלב, או ברכת הפירות. לדוגמא, לפני כשבועיים כשלמדנו יחד עם כל בית ישראל את סימן שצ"א בשו"ע, בו מופיע הדין שכדי לעשות שיתוף מבואות צריך לשכור מהנכרי את חלקו, המג"ש הסביר בטוב טעם ודעת שבזמננו אפשר לשכור מהעירייה או מאנשי המשטרה שיש להם כביכול רשות להיכנס לבתים בזמן חירום, ולכן הם רשאים להשכיר את כל מבואות העיר (בתקווה שאני מביא במדויק את הדברים, וכמובן אין לסמוך על דברי הלכה למעשה...), וסיפר לנו כי הוא יודע לדוגמא על ערים מסוימות בארץ, ואולי זה כך בכל הערים, שרב העיר הולך פעם בשנה וחותר חוזה עם ראש העיר ומפכ"ל המשטרה כדי שהעירוב יהיה מושלם מכל הבחינות, ואפילו עושים איזו השקת כוסית לרגל המאורע...

כשמעתי את זה, פתאום נפל לי האסימון שיש פה הלכות שנוגעות לכל אחד ואחד, גם בזמננו אנו, מידי שבת בשבתו, וחייבים ללמוד אותן בשביל לדעת את הדרך אשר ילכון בה.

והשבוע קיבלתי עוד תזכורת מעניינת לכך. היה זה כששוחחתי לתומי שיחת רעים עם ידיד מהעבר, שמו הרב חיים מצליח, והוא מתגורר בקרית גת, שם הוא מוכר בקהילה בין היתר כמוהל מומחה. הוא אומר לי: "מנחם, אתה חייב לשמוע סיפור שאירע לי לאחרונה".

וכך מספר ר' חיים: "במוצאי שבת פרשת בהעלותך אני מקבל טלפון שגרתי מאבא שמבקש ממני להיות מוהל בשמחת הברית

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

העסקן הרפואי נדהם. "מה?!!" - כמעט שאג בתמיהה - "אתה מבקש שאני אקום עכשיו ואספר לכולם על הסיכוי האחרון לישועתך שאבד ואיננו?!!" - "אכן כן!" שב ר' משה על הבקשה המפתיעה...

11 חודשים לפני שנולד לו בנו הראשון לאחר למעלה מ-10 שנות נישואין, ערך הרב משה ג' סעודת 'סיום מסכת'. אבל לא על אחת מהמסכתות שאתם מכירים... | מעשה מדהים שסיפר הרב צ' רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א

הסיום. "איזו מסכת אתה מסיים?" - שאלו האחים והגיסים. ר' משה מילא פיו מים, וניגש לעסקן המלווה אותם מזה שנים, גחן אליו ולחש באוזנו: "אני מבקש שתקום ותספר את הקביעה הרפואית הנחרצת ששמעת בענייני אך לפני שבוע, מול כל הקהל!" העסקן נאלם ונדהם. "מה?!?!!" - כמעט שאג בתמיהה, "אתה מבקש שאני אקום עכשיו ואספר על הסיכוי האחרון לישועתך שאבד ואיננו? באמת אתה מצפה שאצטט מילה במילה מה שנאמר לי בעניינך?!"

"אכן כן!" - שב ר' משה על הקביעה. ולחץ על העסקן בהתרגשות.

"כולנו יודעים את סאת יגונו של ר' משה ורעייתו, נוכח המתנתם הארוכה לישועה. ר' משה ביקש ממני לספר לכם, כי לפני כשבוע חזרו התוצאות ממהלך מאוד מורכב ומסובך שערכנו בחו"ל, והתוצאות היו...!" היה ניתן לחתוך את המתח בסכין, למשש אותו בידיים. כל הנוכחים ישבו פעורי פה, איש מהם לא חשב שהנושא יפתח כאן ועכשיו על שולחן הסעודה בקול גדול. הם היטו אוזניהם ושמעו את העסקן מצטט מילה במילה, כשכאב עצור זועק מכל מילה: "לדברי המומחים, אין מנוס מלקבוע בצער שאבד הסיכוי האחרון".

דממה מרטיטה השתררה. איש לא דיבר, איש לא ההין לפצות את פיו. את הדממה שיסע ר' משה בעצמו, כשקם והכריז בהתרגשות, כשדמעות נוצצות זולגות מעיניו:

"ובכן, רבותי, לנוכח הדברים הללו אני עורך סיום הלילה. סיום על מסכת ההשתדלות. סליקא לך מסכת השתדלות! במעמד זה הריני מודיע כי סיימתי עם כל ההשתדלויות האפשריות, אלו לא הניבו פירות. מרגע זה - אני רק בידי בורא עולם! עד עתה עסקתי בהשתדלות, בהתרוצצות חוצת גבולות. עכשיו, במעמד זה, אני מסיים את מסכת ההשתדלות, ואני מפקיד את התיק שלנו בידו הגדולה והרחומה של אבא שבשמים!"

הוא סיים את דבריו הקצרים, ויצא להגיש את המנה העיקרית. כל הנוכחים היו המומים ומופתעים, דבריו שיתקו אותם ממש. את המבוכה וחוסר האונים פתר ר' משה די בקלות, בהגישו בשר ועופות בשמחה ובטוב לבב, כי סעודת סיום היא זו...

סעודת הסיום הסתיימה, כל הנוכחים התפזרו בתחושות מעורבות של הלם, הערכה ורחמים שלובים זה בזה. ולא חלפו

בני המשפחות וחבריהם של ר' משה ג. ורעייתו, הכירו היטב את הזוג הצעיר, שמזמן כבר לא צעיר. הם נחשבו אהובים ואהודים גם אצל כל מכיריהם וחבריהם, ואולי לכן סאת יגונם כה הכאיבה לכל כך הרבה אנשים. כבר יותר מעשור חלף מאז באו בברית הנישואין, ועדיין לא זכו להיפקד, טרם נשמע קול פעיות תינוק רך בביתם...

בני המשפחה המורחבת הרבו להזכיר את שמות בני הזוג בתפילה, גם הזוג לא פסק מלפעול בענין, כשלכל אורך תקופת ההמתנה הממושכת עומד לצידם עסקן רפואי בכיר ומוכר. התרוצץ עימם ברחבי הגלובוס, פתח בפניהם שיערים במרפאות ייחודיות, והיה מעורה בכל הפרטים הגדולים והקטנים כדי להחיש את הישועה. אך השנים חולפות עוברות, וישועה אין.

ואז הגיע יום דרמטי במיוחד. היה זה תקופה לאחר ששבו מחו"ל, ממסע מתיש בו נערך מאמץ מורכב בתקווה להגיע לישועה המיוחלת. באותו יום הגיעו התוצאות, והעסקן המטפל נחרד לגלות כי גם הפעם - למרות ההשקעה האדירה - הענין הסתיים בכישלון מהדהד, כואב וצורב.

בפנים נפולות התקשר העסקן לר' משה לבשרו בבשורה הקשה. הוא התחיל בדברי עידוד ותמיכה, אך נאלץ לומר את העובדות ללא כחל ושרק: "ר' משה, אני נורא מצטער להודיע שזהו זה. עשינו את כל מה שאפשר, הפכנו את כל העולם. דיברתי עם הרופא לנוכח התוצאות, והוא פסק את פסוקו ואמר שאין סיכוי, אין סיכוי בעולם!"

העסקן הניח לר' משה לעכל את הבשורה הקשה, והבטיח להתקשר שוב בעוד כמה ימים. אך למרבה הפתעתו, כבר למחרת התקשר אליו ר' משה בנושא אחר לחלוטין, כשהוא מזמינו לסעודת 'סיום מסכת' שהוא עורך בעוד כשבוע. "מאד חשוב לי שתבוא", אמר ר' משה בשיחת הטלפון, "התיידדנו כבר, אנחנו מכירים היטב זה את זה. אני מזמין את כל בני המשפחה, ואתה - כאח לי ממש!"

על אף שאין עתותיו בידי, הזדרז העסקן למעמד הסיום בביתו של ר' משה. כמוהו כל יתר בני המשפחה, התכנסו בערב הסיום בביתו של ר' משה, בלי לדעת על מה הסיום ועל שום מה נערכת המסיבה...

ואז, אחרי המנה הראשונה, ביקשו כל האורחים לשמוע את

מגיעים אליו וכל ישועה שאנו זוכים בה - הכל מידי של בורא עולם, הכל ממנו יתברך. אנו משתדלים בכל מה שאנו עושים - יען כי זהו הציווי שהוטל עלינו, אך אנו לרגע לא חושבים שזה מה שמביא לנו את הישועה, אלא רק בורא עולם בלבד! ככל שנדע זאת בבהירות ובאופן מוחלט, ככל שנדע לשים את הגבול להשתדלות שלנו ולהשקיע הרבה יותר במי שבאמת נותן לנו את ההצלחה - כך נזכה באמת שהקדוש ברוך הוא, ישפיע עלינו מטובו ויעטרנו בשפע טובה וברכה!

(האמנתי ואזמרה, הובא גיליון 'קבלת שבת' חוקת תשע"ט)

אלא 11 חודשים, בדיוק!!! - עד ששב והזמינם ר' משה לעוד סעודה. הפעם, למרבה השמחה, היתה זו סעודת ברית מילה לבנו בכורו, שנולד בשעה טובה ללא כל השתדלות חיצונית, ללא כל עזרה, ללא כל מאמץ!

כשנסתיימה מסכת ההשתדלות - התאזרו ר' משה ורעייתו רק בבטחון ואמונה בה', וזכו לראות את ניסיו ונפלאותיו לנגד עיניהם!

סיפור זה, אותו סיפר הרה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, נועד לגלות לנו כי כל מה שנוצר כאן בעולם, כל הישג שאנו

פרשת השבוע

לאחר שאבי וידידו סיימו להעביר את השליחות למרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל, נרמז לו, שאנו הילדים - מעוניינים בתמונה ומזכרת עמו, מה מדהים שהגרש"ז א עם כל גדלותו העצומה התרצה מתוך ענווה מפוארת, ונעמד למספר תמונות עמנו במרפסת שלפני ביתו

"כִּי מֵרֹאשׁ צְרִים אֶרְאֶנּוּ" (במדבר כ"ג, ט')

אני מסתכל בראשיתם ובתחילת שרשיהם ואני רואה אותם מיוסדים וחזקים כצורים וגבעות הללו ע"י אבות ואמהות (תנחומא - רש"י)

בילדותי זכיתי להתלוות לאבי שיחי' שנסע יחד עם הרה"צ הרב הערשי פינקוס שליט"א (תלמידו ואחינו של הגר"פ שיינברג זצ"ל) בשליחות ראש הישיבה הגאון רח"פ שיינברג למרן הגרש"ז אויערבך. היה זה בעניין הנידון על עצמות בחמין של שבת, אם נמדדים בפני עצמם לעניין בישולם שלהם, וכגון נפקא מינה להחזרת (או כיסוי) הקדרה בליל שבת קודש, לפני שהעצמות לגמרי התרככו והתבשלו וכו', שכידוע בעניין זה (בעצמות עוף) מרן האגרות משה התיר ומרן הגרש"א החמיר וכו'.

לאחר שאבי וידידו הנ"ל סיימו להעביר את השליחות למרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל, נרמז לו, שאנו הילדים - אני ובניו של הנ"ל - מעוניינים בתמונה ומזכרת עמו, מה מדהים שהגרש"ז א עם כל גדלותו העצומה התרצה מתוך ענווה מפוארת, ונעמד למספר תמונות עמנו במרפסת שלפני ביתו.

ובעניין הענווה וחסד, שמעתי דבר נפלא מרבי גבריאל יוסף לוי שליט"א, שבאחת משמחות הנישואין ראה מרן הגאון רש"ז אויערבך זל"ה שהמחותנים מוליכים את החתן עם מתקן מיוחד שמונע לחלוטין את נזילת הנר על הבגדים, וכי אחד מהמחותנים היה מומחה לזכוכית, והוא חידש את המתקן הנ"ל. בראות זאת מרן זל"ה פנה אליו (להרה"ג ג' י לוי) וביקש לו כקרוב משפחה של המחותן שיפנה אליו ויבקש בעילום שם הזמנה של כשמונה סטים של מנורות כאלו למניעת טפטוף הנר על בגדים.

אך רבי גבריאל ענה לו שאם לא יפרט את שם המבקש מסתבר שלא יסכים ההוא להכין את הדבר (שלא היה מצוי), ובקושי גדול

הסכים מרן זל"ה שיזכיר את שמו שבקש זאת.

ואכן, כשבא אליו וביקש בשם מרן זל"ה את הבקשה, הסכים והכין מספר גדול של סטים לכיסוי הנרות ע"י זכוכית. וכשהיה מוכן הודיע רבי גבריאל למרן זל"ה את הדבר. מרן זל"ה ביקש שיביאם לביתו, ויכול לקחת מונית על חשבוננו, ויכסה את המנורות בכיסוי טוב, שאף אחד לא יראה את הדבר. ואכן עשה כן והביא אותם עטופים וחתומים לבית מרן זל"ה.

ואז מרן זל"ה פנה לאחד ממכריו בירושלים וביקש לו שיפתח גמ"ח של מוצר כזה לכל המעוניין והפקיד בידו (ואולי בעוד בתים) את המתקנים הנ"ל, שמכאן ואילך סייעו רבות להורי החתן והורי הכלה לשמירת בגדיהם. ומאז התפרסם הפטנט ובזה התחיל להיכנס בכל שמחת נישואין להשתמש בכזה דבר.

ביום מן הימים הצטרף לרכבו של אבי - אחיו של הגרש"ז אויערבך ה"ה הגאון רבי ברוך דוב זל"ה, וכאות הכרת הטוב על העזרה בנסיעה אמר לנו: אספר לכם עובדא לא ידועה על אחי הדגול, וכה סיפר: "בשכונתו של רבינו זל"ה, התגוררה אלמנה מטופלת בילדים רכים, והגרש"ז השתדל מאוד לעזור ולסייע לה בתחום הכלכלי ועוד. באחד מן הימים נכנס אליו אחד מעוזרי הסיוע וטענתו בפיו שראה את אותה האלמנה בשוק קונה פירות בתחילת עונה (שהם יקרים מאוד...) ואם כן אולי היה כדאי לרמוז לה לחסוך וכדו'.

ענה לו מרן הגרש"ז א בתמיהה: הרי מסכנה עלובה זו שאין לה הנאות רבות בחיים, אין לה בעל ויסורים נוספים מלווים את מצבה, והנה לפחות יש לה את ההנאה מפירות אלו שבתחילת העונה, וכי גם זה ניקח לה ח"ו!?

פעם הגעתי לברית מילה שנערכה בין יוה"כ לסוכות, זמן די לחוץ... היה שם מרן הגרש"ז א שהוזמן להיות סנדק.

וביקש לרדת לכביש, התקשה, ואמנם ביד א' תפס באחד מנאמניו, (אולי היה זה הר' יוסף שוב), אך יד שניה היתה פנויה. ואני רציתי לעזור ולכן הגשתי יד לידו השניה, לסייעו בירידתו מהמדרכה. אך הוא סירב בכל תוקף והתאמץ לנסות להסתדר ללא עזרה נוספת... בינו נא זאת!

(מתוך 'דיוקנא' מאת הר' משה ויטו)

זמן הברית התאחר והתאחר, המתינו למוהל ולאחד הסבים, וכמראה פלא מול עיני היתה מנוחת הנפש של מרן הגרשז"א, שישב כל הזמן המכעיס הזה במנוחת נפש, ללא שום סימני קוצר רוח. בפעם האחרונה שפגשתי את מרן הגרשז"א, כשנה לפני פטירתו, אחר השתתפותו בשמחת נישואי אחותי זכיתי לראות דבר נפלא, שהגרשז"א פסע במדרכה וכשהגיע לסוף המדרכה

פרשת השבוע

"באותו יום הגיעה המכשפה לביקור נוסף. היא החלה כמו תמיד לצעוד לתוך החדר שלי, אך לפתע נעצרה נדהמת והחלה לגעור בי: 'מה עשית פה?! יש לך פה משהו שמפריע לי מאוד!!'"

זה מה שקרה כשמערכת ההגנה היהודית נכנסה לפעולה - סיפורה המדהים של 'סבתא סוניה'

להושיע. היהדות ברוסיה היתה רדופה עד צוואר ולא היה לה עם מי להתיעץ.

אמנם באחד הימים סיפר לה יהודי, שיש ליהודים מערכת הגנה שנקראת 'מזוזה'. עליה לפנות בסתר לפלוני אלמוני שיועד לכתוב מזוזות. היא פנתה במהירות לסופר הסת"ם האלמוני ורכשה מזוזה מהודרת. כל מחיר היה שווה לה לשלם על 'מערכת ההגנה' הזו.

בשלב זה הרימה סבתא סוניה את קולה ודיברה במהירות: "באותו יום הגיעה המכשפה לביקור נוסף. היא חייכה והחלה כמו תמיד לצעוד לתוך החדר שלי. אך בשונה מכל פעם, היא נעצרה בפתח החדר נדהמת והחלה לגעור בי: 'מה עשית פה?! יש לך פה משהו שמפריע לי מאוד!!'".

המכשפה גערה וגערה, וסבתא סוניה נוכחה לדעת שמערכת ההגנה היהודית העתיקה עובדת נפלא גם כעבור אלפי שנות ייצור...

וזה לשון ספר 'סידורו של שבת': השם ש-ד-י הוא הפועל בקרב הארץ להיות כל סטרא אחרא ואחזות החיצונים נבדלין ונפרשין ומסתלקין ובורחין מפתח ביתנו, וזר לא יקרב באהלנו, כמ"ש בכוונות האריז"ל במצוות המזוזה, שנוטריקון שם הזה הוא 'שומר דלתות ישראל'".

בלעם רוצה לפגוע בעם ישראל באמצעות כשפיו. בלק מעלה אותו ל'במות בעל', משם מבחין בלעם בקצה העם (כב מא). שואל ה'אור החיים' הק', הלוא הגמרא בתענית ט' אומרת שהעננים היו מכסים על ישראל ולא היו נראים לעין? עונה ה'אור החיים', שבלעם הצליח להציץ לישראל באמצעות כשפים שהיו עושים בציפור הידוע, והוא היה מגלה אותם, ויש כח במכשפות לעשות כן וכו', והם גילו המכוסה בענן. אמנם למרות כוח הכישוף לא הצליח

אָפּס קָצְהוּ תְרָאָה (במדבר כג יג)

כד הוינא טליא, ביקרה בסוכת הורי קשישה שעלתה מגולת רוסיה, וכינוייה משום מה - "סבתא סוניה". שם משפחתה היה כץ. בפיה היו סיפורים מדהימים שהתרחשו עימה ברוסיה, חלקם מפחידים, בוודאי ילדים...

כעבור שנים קיבלתי חיזוק לדבריה מהתבטאות נדירה של מרן הגרשז"א אויערבאך זצוק"ל ביחס לסיפוריה. "אין לנו ברירה", התבטא, "אנו חייבים להאמין לסיפורים, שכן ליהודים ברוסיה עושה הקב"ה דברים שהם למעלה מן הטבע על מנת להחזיר אותם אלינו".

כיהודה ועוד לקרא הצטרף לדבריו אחד מגדולי חוקרי הנפש שיחי', אשר שוחח עמה ארוכות, עמד על טיבה והסיק שלא מדובר באישיות בעלת נטייה לדמיון וכדו'

הנה אחד מסיפוריה. ייתכן שאיני מדייק בפרטים שונים, אך עיקרי הסיפור והפחד שניבט בעיניה כאשר סיפרה ותיארה, זכורים לי כאילו זה התרחש הרגע.

במקום מגוריה התגוררו כמה משפחות יחדיו, כאשר לכל משפחה חדרים נפרדים אך המטבח והשירותים משותפים. במרוצת הזמן החלה אחת השכנות - גויה שעסקה בכישופים וכוחות הטומאה - לרדוף את חייה. הייתה מפחידה אותה וגורמת לה צער רב.

פעם אחת, סיפרה סבתא סוניה, היא שמעה רעש מהחלון. היא הפנתה את ראשה לכיוון והבחינה בראש חתול... עוד לפני שהבינה כיצד מסוגל חתול לעמוד כך מול הזכוכית, התהפכה דמות החתול לפרצופה של אותה שכנה מרושעת!... מבוהלת כולה טמנה את ראשה בכרית.

השכנה המרושעת המשיכה ברדיפת היהודיה, וזו לא ידעה כיצד לפתור את הבעיה. מדי פעם היתה השכנה משימה את עצמה כידידתה הטובה ביותר, נכנסת לבקר אותה, והיא אין בידה

ברוסיה השפיע הכח בגילוי ובחוש, עד שגם כישוף לא יכול היה לפרוץ זאת, ממש כשם שענני הכבוד הגנו על עם ישראל מפני כישופו של בלעם.

(הרב רפאל ברלזון, יתד נאמן בלק תשע"ב)

בלעם לגלות אלא את 'קצה העם', אך לא את הצדיקים וגדוליהם. דבריו מזכירים את התבטאותו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן זצוק"ל, שיהודים ברוסיה זכו לגילויים מיוחדים. היינו, שגם אם בבית רגיל לא ניכר כוח המזוזה באופן חושי, הרי שלאותה אשה

יומא דהילולא

"ראה זה פלא: כשלמדתי עם אבי זצ"ל את ההלכות האלו, הוא צוה עלי לשנן ולזכור את דברי הרמ"א, באומרו: 'הרי אולי תגיע אליך שאלה כזאת וכזאת...' - ותיאר ממש את השאלה שבאה לפנינו עכשיו!"

ליומא דהילולא של הגאון רבי חיים מרדכי יעקב גוטליב זצ"ל אבד"ק מיישקולץ בעל 'יגל יעקב' - ה' תמוז תרצ"ו

כששמע זאת הרבי מקלויזנבורג, היה ברור לו שיש תחת ידו של ה'יגל יהודה' ספר שו"ע, פנה אליו ואמר לו: "הרי יש ברשותכם שו"ע יו"ד, אנא תנו לי את הספר כדי לעיין בו". השיבו ה'יגל יהודה' בקצרה: אין לי ספר שו"ע, ומה שפסקתי אין זה אלא מזיכרון, מעת למדי הלכות אלו".

והוסיף וסיפר: "וראה זה פלא, כי בעת למדי הלכות אלו עם אבי זצ"ל ('יגל יעקב'), צוה עלי לשנן את דברי הרמ"א האלו, והוסיף לי: 'ס'ועט דיר נאך צוניץ קומען' [-זה עוד יבוא לך לשימוש], כי הרי אפשר שתימצא אצלך שאלה כזאת וכזאת... והיתה זו ממש השאלה שבאה לפנינו עכשיו! ולכן כשמעתי את השאלה, נזכרתי בדברי הרמ"א וכך יכולתי לפסוק".

(ע"פ הקדמת הספר 'יגל יעקב' - תולדות המחבר, עמ' סה, הובא בגיליון 'שבת בשבתו' שע"י מחזיקי הדת באנטוורפן)

אציין דבר מעניין שהייתי עד ראיה לו: בנו של ה'יגל יעקב' זצ"ל, רבינו ה'יגל יהודה', שהה אחר המלחמה במחנה פעלדאפינג ביחד עם הרבי מקלויזנבורג זצ"ל. היה שם בית תבשיל כשר לתושבי המחנה, והנה בליל סוכות הראשון בסוף התפילה, בא בבהלה ר' יחזקאל סאמעט - שהיה הממונה על בית התבשיל - ואומר לרבי מקלויזנבורג כי חתיכה שלא היתה מנוקרת מחלב או מגיד הנשה, נפלה לתוך הקדירה הגדולה, כשהיא כבר עומדת מוכנה למאכל לכל יושבי המחנה.

השיב לו הרבי כי אין לו כאן ספרים ואינו יכול לענות, ושלח את השאלה לרבינו ה'יגל יהודה'. נכנס ה'יגל יהודה' לבית התבשיל, והשיב על אתר את התשובה הנכונה, שהמאכל מותר, באמרו: "זה רמ"א מפורש בסימן צ"א ביו"ד" - וחזר בע"פ את לשון השו"ע.

סגולות וישועות

איך להינצל מהמלחמה האחרונה?

הקבלה שהיתה בידי מרן הגר"א קוטלר זצ"ל ממרן ה'חפץ חיים' זצ"ל

"ערליכער יידען?" זה מי שמובדל מן העמים! וביאר שם, דהיינו שלא מדובר כאן על להיות אחד מל"ו צדיקים, אלא כל מי שמובדל מחוקות העמים, ואין לו שייכות עם התרבות שלהם ואופנת הלבוש שלהם, ועם העיתונים שלהם, והמוזיקה והספרים שלהם וכדומה, והוא מנותק מהם - אז אומר עליו הקב"ה "אתה שלי!" והוא נמצא ברשות אחרת ואין שום שליטה עליו.

(לקט רשימות, חנוכה, הובא בגיליון 'שבת אורה' חוקת תשע"ט)

הגה"צ רבי נתן מאיר וואכטפויגל זצ"ל אמר: שמעתי מרבי אהרון קוטלר זצ"ל שיש לו קבלה מה'חפץ חיים', שהמלחמה האחרונה תהיה אתחלתא דגאולה, ובן תורה אמיתי שמובדל ומנותק מן הגויים אין עליו שום שליטה.

וכעין זה אמר המשגיח שיש לו קבלה איש מפי איש מרבי יהושע לייב דיסקין, השרף מבריסק זצ"ל, "שבמלחמה האחרונה קודם ביאת המשיח כל הערליכער יידען ינצלו", ומה הפירוש

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות ביממה

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

חדש
הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • אידיש
שלוחה 2/3

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה
שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפנתח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

השואל חפץ מחבירו בשבת - האם 'תחום' החפץ נקבע על פי תחומו של השואל או של המשאיל?

אולם, אם לא נדברו מראש מאומה, אלא השואל בא בשבת לשאול את החפץ - אף אם שואל זה רגיל לשאול חפץ זה מחבירו לשבת, אין התחום נקבע על פי תחומו של השואל, כיון שבמקרה כזה המשאיל סבור שכנראה השואל מצא אדם אחר לשאול ממנו חפץ זה, ואינו מעמיד את החפץ ברשות השואל לענין קביעת התחום.

[שו"ע שצו, יא, ומשנ"ב כו-כז]

כפי שלמדנו, השואל חפץ מחבירו לשבת, 'תחומו' של החפץ נקבע על פי תחומו של השואל, ולא על פי תחומו של המשאיל. ואף אם השואל לא לקח את החפץ מהמשאיל לפני כניסת השבת - אם נדברו ביניהם לפני כניסת השבת שהשואל ייקח את החפץ בשבת, נחשב הדבר שהמשאיל 'העמיד' את החפץ ברשותו של השואל לענין קביעת התחום, והתחום נקבע על פי תחומו של השואל.

אשה המבשלת ביום טוב ולוותה שמן לצורך התבשיל - על פי מה נקבע 'תחומו' של התבשיל?

ברוב, כיון ש'דבר שיש לו מתירין', דהיינו שאיסורו עתיד להיות מותר לאחר זמן - ובנדוננו, ממוצאי שבת ואילך - אינו בטל ברוב.

אך אם מדובר במצרך שאינו משמעותי להשלמת התבשיל, ואינו אלא תוספת בעלמא - תחומו של התבשיל נקבע על פי תחומה של בעלת התבשיל בלבד.

[שו"ע שצו, יב, משנ"ב כח-כט, ושעה"צ כא; ביאורים ומוספים דרשו, 26-27]

בהמשך לאמור: אשה שבישלה ביום טוב, וגילתה כי חסר לה מצרך כלשהו להשלמת התבשיל, ולוותה אותו משכנתה - הדין כך: אם מדובר במצרך המשמעותי להשלמת התבשיל, וכגון שמדובר בשמן המוסף לתבשיל שלא ניתן להכינו ללא שמן - 'תחומו' של התבשיל נקבע גם על פי תחומה של השכנה, דהיינו, שמותר לטלטלו רק לשטח הכלול בתחומן של שתיהן. ואף אם מצרך זה מהווה מיעוט בתערובת התבשיל, אין הוא בטל

שותפות שפורקה בשבת - על פי מה נקבע 'תחומם' של חלקי השותפים?

אולם, שותפים בבהמה או בעוף ששחטום ביום טוב וחילקום - אף אם נחשיב את החלוקה כאילו בוצעה לפני כניסת השבת, מאחר ובפועל כל חלק בבעל החיים מוסיף 'לינוק' מהחלק האחר, לא ניתן להפרידם, ותחום שני החלקים נקבע על פי תחומם של שני השותפים. ורבים חולקים, ובשעת 'צורך גדול' ניתן להקל.

[שו"ע שצו, י, משנ"ב כד-כה, וביה"ל ד"ה הרי]

כפי שלמדנו, חפץ השייך לשני אנשים בשותפות, 'תחומו' נקבע על פי תחומם של שני השותפים. ושותפים במאכל או במשקה, ובכל דבר שניתן לחלקו בשבת, אשר חילקו את שותפותם בשבת - תחומו של כל אחד מהחלקים נקבע על פי תחומו של השותף שקיבלו, כיון שאנו מחשיבים את החלוקה כאילו נעשתה לפני כניסת השבת, שהיא שעת קביעת התחום, והוברר למפרע שזהו חלקו של כל אחד מהם.

* חפץ השייך בשותפות למספר אנשים, או שמספר אנשים שכרוהו או שאלוהו בשותפות - מותר לטלטלו בשבת רק בשטח הכלול ב'תחומם' של כל השותפים.
* בהמה שנמסרה לרועה - נקבע 'תחומה' על פי תחומו של הרועה, ולא על פי תחומו של בעליה; ואף אם מדובר ברועה גוי. ואם נמסרה בשבת עצמה, ויש מספר רועים בעיר, נחלקו ראשונים בדינה.
* בהמה שנמסרה לאחריותם של שני רועים במקביל, 'תחומה' נקבע על פי תחום בעליה, כיון שבאופן זה אין רצונו להעביר את הבהמה לרשות הרועים במידה כזו שתחומה ייקבע על פי תחומם.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

דין 'מבוי' שמחיצת האורך שלו נפרצה בסמוך לפתחו

סמוכה לראש המבוי, ומכיון שכך, גם אם נותרו בפירצה שאריות מהמחיצה, המפריעות למעבר, חששו חכמים שמא יחלו בני המבוי להשתמש גם בה כפתח למבוי; ובצירוף העובדה שראש המבוי ישמש בפועל כפתח רק לשטח של פחות מארבעה טפחים, שאינו חשוב - יבטל 'שם' פתח מראש המבוי, ותיקון מבוי, אינו מועיל כי אם בהיותו בפתח המבוי; ובגין חשש זה, פסלו חכמים את תיקון המבוי.

[שו"ע שסה, א, משנ"ב א רד, וביה"ל ד"ה ואם; ביאורים ומוספים דרשו, 4]

'מבוי' המוקף במחיצות משלושה צדדים, כגון צפון, מערב ודרום, והצד הרביעי, המזרחי, פרוץ, והוא מכונה 'פתח המבוי', או 'ראש המבוי'; והקו שממזרח למערב, דהיינו, צד צפון וצד דרום - מוגדר כ'אורך' המבוי. וכפי שלמדנו, חכמינו ז"ל אסרו לטלטל חפצים ברשות היחיד כזו, והתירו זאת על ידי 'תיקון מבוי', דהיינו, הצבת 'לחי' או 'קורה' בפתח המבוי.

ואם נוצרה פירצה באחת ממחיצות האורך של המבוי, ברוחב של שלושה טפחים ויותר - אם רוחב מחיצת האורך שנותרה בין ראש המבוי לפירצה הוא פחות מארבעה טפחים, נמצא שהפירצה

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

ח' בתמוז | ר' שמעון שלמה ב"ר משה צבי גוטרמן זצ"ל, מסאוראן

מובא (בשם הכנה"ג) להזהר שלא להשבע, במיוחד ביום זה.

יארצייט:

תר"ח: ר' שמעון שלמה ב"ר משה צבי גוטרמן זצ"ל, מסאוראן.
 תרל"ז: ר' מאיר ב"ר אליעזר הורוויץ זצ"ל, מדז'קוב, ב' אמרי נועם.
 תרל"ט: ר' יוסף אלתר ב"ר חיים (מקוסוב) הגר זצ"ל, מראדוביץ.
 תרמ"ח: ר' יחיאל חיים ב"ר אריה יהודה לייב הלוי עפשטיין זצ"ל, מאוז'רוב.
 תרנ"ט: ר' אליהו ב"ר סולימן מני זצ"ל, אב"ד חברון, ב' זכרונות אליהו.
 תרע"ז: ר' מרדכי ב"ר אברהם (מטריסק) טברסקי זצ"ל, מקוזמיר, ב' מאמר מרדכי.
 תרצ"ו: ר' חיים מרדכי יעקב ב"ר אברהם גוטליב זצ"ל, ממיישקולץ, ב' יגל יעקב.
 תשע"ב: ר' אשר ישעיה ב"ר איתמר רוזנבוים זצ"ל, מנדבורנא-חדרה.

מרן הרב שך אמר להרב שמואל צ'צ'יק לאחר חתונתו: "תקפיד תמיד כשאתה הולך מהבית, תלך עם חיוך, וכשאתה בא הביתה תבוא עם חיוך..."

(חשקת התורה להגרמ"מ שולזינגר עמ' שב)

נשתדל תמיד לצאת מן הבית ולהכנס אליו עם חיוך על הפנים.

אחד ממקורבי החזו"א אמר לו על איזה רב בעיר שאינו מבין את עניני המקוה, ואמר החזו"א: "לשון הרע!" כשחזר והזכיר זאת בהמשך השיחה, חזר החזו"א ואמר: "כבר אמרתי שזה לשון הרע"

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

ללכת לתקן. וכן כתב באגרותיו (ח"ב אגרת קלג), והוסיף שמ"מ צריך לזה זהירות יתירה ופן ישנה הדבר בקוצו של יו"ד ונמצא מוציא שם רע על תלמיד חכם. ואכן, במעשה איש (ח"ו עמוד כו) מובא שאחד ממקורביו אמר על איזה רב בעיר שאינו מבין את עניני המקוה כשמסבירים לו, ואמר החזו"א: "לשון הרע". וכשחזר והזכיר זאת בהמשך השיחה, חזר ואמר החזו"א: "כבר אמרתי שזה לשון הרע". ויש לציין שצריך גם את כל גדרי ותנאי הלכות סיפור לשון הרע לתועלת המבוארים לקמן (לשון הרע כלל י סע' ב, ורכילות כלל ט סע' ב).

לגבי אמירה על ת"ח שאין כחו בעיון אלא רק בבקאות, או שיש לו נגיעות בענין מסוים, כתב הגר"י שפירא (דעת יהודה עמ' רמה) שנראה שהתיר החזו"א לומר את הדבר, אלא שבזמננו כמעט אין ת"ח שראוי לומר דברים כאלו על ת"ח אחר, מפני שנתמעטו מאד חכמי הדור האמיתיים שהוראתם היא ללא כל פניה, ואף דברי החזו"א לא נאמרו אלא כשהדברים נאמרים לת"ח מובהקים, אבל לא לסתם בני"א, שהם בחזקת שאינם זהירים. וראה עוד מה שכתב החזו"א בנדון זה במעשה איש (ח"ה עמוד לא).

כשמבררים בשידוכים על חכמת התורה של חתן, כתב ה'חפץ חיים' לקמן (סוף רכילות ציור שלישי אות ו) שמותר לגלות זאת. אכן, לומר על החתן שאינו חכם וחריף אלא תמים, כתב שם (אות ה) שאסור, כי אנשים יפרשו שהוא שוטה ופתי ויגיע לו היזק רב מזה, ראה שם.

בסעיפים הנלמדים היום (כלל ה' סעיפים א-ב) מאריך ה'חפץ חיים' בדוגמאות לדיבורי לשון הרע אסורים, שהמכשול בהם נפוץ משום חוסר ידיעה. אחת הדוגמאות שהוא מביא - כשאומר על תלמיד חכם שאינו חכם כל-כך בתורה, וכגון שאינו יודע כל כך לפסוק הלכות וכו', שבזה הוא ממעט את כבודו לגמרי ויורד למחייתו.

ב'ביאורים ומוספים' מביאים בענין זה מה שכתב ב'דעת תורה' (פתיחה להלכות טרפות אות מא), שאם מורה הוראה הורה להקל, ורוצה אחר לחלוק עליו ולהורות שלא כדבריו, שקול כבוד התורה של המורה הוראה הראשון כהפסד מרובה, ולכך במקום שמקילים בהפסד מרובה, יש להקל גם כאן. עוד הביא משו"ת מהרי"א (ח"ב סימן קטו) שאין ראוי לחלוק על הוראת מורה הוראה שפסק להקל בדבר מסוים באיסור דרבנן, לפי שכבוד תלמיד חכם הוא עשה מהתורה, ואיסור זה שהקל בו הוא דרבנן, ויש לחוש לבזיון תלמיד חכם שיש בזה חילול ה' וחילול כבוד התורה [ובדעת תורה שם אחר שהביא דבר מהרי"א סיים: ומזה תוכחה מגולה על זלזול הורים ומורים כיוצא בזה].

ומי ששואל על רב פלוני האם אפשר לסמוך על פסקי הוראותיו [ויודע הנשאל שרב זה אינו תלמיד חכם וירא שמים], דעת החזו"א (מעשה איש ח"ג עמוד רא) שמותר לומר זאת ואין בכך משום לשון הרע, וכמי ששואל אצל איזה סנדלר כדאי ללכת לתקן נעליים, ואומרים לו: לך לסנדלר פלוני, כי הסנדלר ששאלת עליו לא מתקן טוב, שאין זה לשון הרע, שהרי צריך לדעת למי